

ПРОУЧВАНИЯ ВЪРХУ ГРЪЦКИТЕ ИЗВОРИ ЗА ДРЕВНА ТРАКИЯ. VII. КОНОН: „РАЗКАЗИ“

АЛЕКСАНДЪР ФОЛ

Рецензент: *Димитър Попов*

Редактор: *Маргарита Тачева-Хитова*

Александър Фол. ИССЛЕДОВАНИЯ ГРЕЧЕСКИХ ПИСЬМЕННЫХ ИСТОЧНИКОВ
О ДРЕВНЕЙ ФРАКИИ. VII. КОНОН: „РАССКАЗЫ“

В этой работе анализируются 13 фрагментов Конона, затрагивающие древних фракийцев и их отношений с другими народами и культурами Юго-Восточной Европы. Большая часть фрагментов Конона подвержена критическому анализу впервые. В конце работы (Suppl. III) даны дополнения и коррекции автора к уже известным остаткам фракийского языка.

Alexander Fol. STUDIES ON THE GREEK SOURCES FOR ANCIENT THRACE. VII.
CONON: “STORIES”

The study covers 13 fragments of Conon concerning Thrace, the Thracians and their relations with other peoples and cultures of South-Eastern Europe. Their interpretation contributes eventually to the elucidation of the ancient history of the Balkan Peninsula.

Most of the fragments are subjected for the first time to a critical analysis, followed by a number of addenda and corrigenda to the Thracian language remains (Suppl. III).

Съкращения

Кирилица

Извори: Г. Кацаров — Д. Дечев. Извори за старата история и география на Тракия и Македония, С., БАН, 1948.

Проучвания: А. л. Ф о л. Проучвания върху гръцките извори за древна Тракия. IV. ГСУ — ИФ, 69, 1976 — 1977, С., 1979; V, пак там, 70, 1977 — 1978, С., 1980; VI, пак там, 71, 1978 — 1979, С., 1981.

Detschew: D. Detschew, Die thrakischen Sprachreste, Wien, 1976².

FGH Hist I, I: F. Jacoby. Die Fragmente der Griechischen Historiker Bd. I, 1, Berlin, 1926.

Soesbergen: F. G. van Soesbergen. Thracian personal, ethnic and topographic names in Linear A and B. *Kadmos*, XVIII-1, 1979, 26—39.

Tomaschek: W. Tomaschek. Die alten Thraker, Sitzber. Akad. Wien, Bd. 130: (1893): II. Sprachreste, 1. Glossen allerart und Götternamen, Bd. 131 (1894): 2. Personennamen und Ortsnamen.

Vlahov: K. Vlahov. Die thrakische Herkunft des Namens Europa, *Bulgarian Historical Review*, 3, 1976, 52—60.

Списък на античните автори

1. *Aeschylus*, Agam.; Pers. (Wilamovitz — Mölendorf)
 2. *Anthologia Palatina* (Beckly)
 3. *Apollodorus* (Wagner)
 4. *Apollonius Rhod.* (Merkel)
 5. *Aristophanes* Lys.; Av. (Budé)
 6. (Ps.) *Aristoteles*, De mirab. auscult. (Apelt)
 7. *Athenaeus* (Kaibel)
 8. *Diodorus* (Vogel)
 9. *Euripides*, Ion; Hel. (Wecklein)
 10. *Hecataeus* (Jacoby)
 11. *Hellanicus* (Jacoby)
 12. *Herodotus* (Stein — Hude, Feix)
 13. *Hesiodos* (Razch²)
 14. *Hipponax* (Diehl 3³)
 15. *Homerus*, Ilias; Odyssea (Ameis — Hentze); Hymn. (Humbert)
 16. *Iustinus* (Rühl)
 17. *Lycophron* (Scheer, von Holzinger)
 18. *Pausanias* (Jones; Schwabe)
 19. *Plato*, Hippias magnus (Schanz)
 20. *Plinius* (Mayhoff)
 21. *Plutarchus* Camillus; Paulus Aemilius (Ziegler)
 22. (Ps.) *Skylax* (Müller)
 23. *Ptolemaeus* (Müller)
 24. *Sophocles*, Antig.; Phil. (Pearson)
 25. *Stephanus Byzanthinus* (Meineke)
 26. *Strabo* (Meineke)
 27. *Theopompus* (Jacoby)
 28. *Thucydides* (Hude, Romilly, Smith)
- Schol. ad. Apoll Rhod. (Merkel)

* * *

Конон е митограф, който около началото на новата ера съставя 50 разказа (Диегези) и ги посвещава на кападокийския цар Архелай. Изворовите данни за тези компилативни митологически версии са извлечени от елинистически източници. Значителни дялове от разказите на Конон са съхранени чрез обширни извадки от патриарх Фотий (Photius, Bibl. cod. 186) и се използват като справочни текстове.

Фрагментите на Конон се въвеждат в изворознанието за древна Тракия с превода на осем от тях, направен от В. Бешевлиев в: *Извори*, 232—234. Те не са анализирани обстойно в литературата.

В студията са разгледани всички фрагменти, които съдържат безспорни сведения за тракийската история. Те са 13 измежду 50-те преразказа на Фотий; разборът им е извършен по изданието на FGrHist I, 1, № 26 (при редки съставки с това на Westermann).

* * *

I (I, 1). Фрагментът е извадка от първия разказ на Конон (превод: *Извори*, 232). Текстът представлява контаминирана версия от:

а) *Her. VIII 138, 3*, където Силенът е уловен в градините на Мидас, сина на Гордион, над които се издига планината Бермисон;

б) *Theop. 75a* (= *Athen. II 23, p. 45e* = FGrHist. I2B, 115 F 75a), където довеждането на Силен при Мидас, което не е отразено у Херодот, възхожда към таумасиологическата литература от IV в. пр. н. е., защото е обяснено с напиването му от извор, идентифициран колебливо с известния „*Ἰννα*“ между земите на медите и пеоните (вж. *Проучвания*, IV, 19);

в) *Her. VII 73, IV 45* и *VII 135*, където бриги се локализируют в Югозападна Тракия, за да послужат на контаминацията „*τὸν Φρύγα Μίδαν*“ в цитирания фрагмент на Теопомп, използван от Конон, докато *Her. I 14, 2* (Мидас, син на Гордион, цар на Фригия), *Her. I 35, 3* и *I 45, 3* (Мидас, дядо на Адраст), както и *Her. VIII 138, 3* не съдържат Мидас като цар на (европейските) бриги.

г) *Her. I, 14, 3* (легендарно богатият Мидас изпратил в Делфи царски дарове и дори трона си, на който седял, когато въздавал правосъдие) и от *Arist. De mirab. auscult. 42* (изхвърлените от рудниците край Филипи отпадъци се превръщат на злато), 45 (толкова злато се намирало по нивите в Пеония, та пеонският цар държал на трапезата си две кюлчета) и 47 (старите царе на Пиерия заровили кюлче злато с четири дупки, от една от които израсло злато на педя височина), за да се образува при Конон двустранна връзка между богатствата във Фригия и в земите на бригите в Европа.

д) *Her. VII 73* (= Прил. II 2), където, както е казано изрично, се предава чутата от автора македонска царска версия за преселването на бриги-фригите в Азия, създадена в двора на Александър I Филелин.

Анализът показва, че контаминирано обобщеният у Конон епизод за преселването на бриги-фригите в Мала Азия е недостоверен. Македонската царска генеалогическа конструкция, като обвързва преднамерено рода на Теменидите от Аргос със „завръщането на Хераклидите“ (*Her. VIII 138, 3; VIII 139* с изброените първи 7 македонски владетели Пердика, Аргей, Филип, Аероп, Алкета, Аминта, Александър), възхвалява силата на династията и с прогонването на бриги-фригите. *Thuc. II 100, 2*, който добавя Пердика, бащата на Архелай, към Херодотовия списък на владетелите, не знае подобна версия, макар че поименно посочва племената, които македоните изтласкват или покоряват. *Thuc. II 99, 1—6* разказва за тези събития и възстановява образуването на царството: македоните прогонват ботиите от Ботия „в съседство с халкидите“, едоните (и покоряват мигдоните между Аксий и Стримон), еордите от „сегашната Еордия“, алмопите — от Алмопия и слагат ръка на Антемунт, Грестония и Бисалтия; отделен текст той (*Thuc. II 99, 3* = Прил. II 1) посвещава на прогонването на пиерите от Пиерия, т. е. от Πιερία до Олимп, седалище на музите (*Hom. Il. VI 226; Hom. Od. V 50; Hes.*

Theog. 53; *Hom. H. Merc.* 70), там, където Ксеркс прекарал дни, преди да нахлуе в Елада (*Her. VII* 131 и 177).

Βρύγες-Φρύγες у *Detschew*, 91—92 няма основания. Това са две различни тракийски имена (вж. Прил. III). Съмнителната омонимия, която създава омонимията на Херодот, е непозната на Тукидид. Пътят на „изселването между Югозападна Тракия и Мала Азия“ обаче е традиционно известен и затова възприемлив за слушателите на Херодот в средата на V в. пр. н. е.

Старата Пиерия е до Олимп, докато „по-късно“ (Прил. II 1, за да се види, че „юстеров“ е пропуснато в Извори, 56—?!), според Тукидид пиерите обитавали Пангейския бряг на Стримон, населили Фагрет и други селища; там ги заварва Ксеркс (*Her. VII* 112, който посочва и Пергам като пиерски град). По всяка вероятност планината Пиерия у Конон е Пангей.

Идентификацията на Бермисон (разночетенето Βρέμιον на Якоби е неприемливо) е трудна (вж. *Извори*, 37 с бел. 170 с Докса при дн. Верия, *Her. II*, 1362 — Feix с Доброполе, *Detschew* 53 и *Проучвания*, IV, I 9).

IV (12). Фрагментът е извадка от четвъртия разказ на Конон (превод: *Извори*, 232). Текстът е контаминация от:

а) *Hom. II. VII* 11, там Хектор пронизва с копие Еионей в шията под шлема;

б) *Hom. II. X* 435, а и цялата „Долония“, където Рез е назван „παῖς Ἠιονῆος“;

в) александрийска митографска генеалогия, в която се персонифицира Олинт (срв. *Athen, VIII* 334e: ... ἐστὶ Ὀλύνθου τοῦ Ἡρακλέους καὶ Βόλβης υἱοῦ) и се появява Брангас (хапакс, вж. *Detschew* 84 с предположението от Tomaschek, II, 2, 17), за да се образува по стереотип легендата за основаването на града.

У *Hippon.* 41 (= Bergk, *Poetae lyr. gr.*⁴, fr. 9) и у *Lyc.* 691, т. е. от VI до III в. пр. н. е., се поддържа, че πάλμυς, υος(δ) = βασιλεὺς, след личното име Πάλμυς в *Hom. II. XIII* 792, който се появява сред приближените на Хектор в битката при корабите. В цитирания фрагмент на Хипонакс „Ῥῆσος Αἰνίων πάλμυς“ е отразена действителност, която е по-древна от онази, заварена от Пизистратовите колснисти в устието на Струма към средата на VI в. пр. н. е.; тази по-древна действителност се съдържа и в класицизираната генеалогия, в която безусловно ἥϊών, όνος(ή) в значение на „морски бряг“ → Ἠϊονεύς или Ἠϊονῆος като ахейско лично име → Ἠϊών като тракийски топоним позволява алтернативата Рез да е син или на Еионей или на Στρώμων, тракийски цар, от Терпсихора (по версията на Аристофан) или от Евтерпе (по версията у Аполодор). Генеалогията обвързва Рез с музите в подтекста на трите локализации на династията на Орфей и с „орфическите“ персонификации на певци, поради което Ῥῆσος Αἰνίων Πάλμυς или Рез в Енос е напълно допустимо (както Орфей в Хелеспонта или „траките от Хелеспонта“ от втора песен на „Илиада“).

Орфическата генеалогия на Рез, подсказана в изворите, поставя под съмнение тезата за късната поява на царя в епоса чрез предположената интерполация на десета песен в поемата при Пизистратовия запис. Πάλμυς е древна азиатическа форма и тя добре стои в характеристиката на Рез, лично име, което възхожда към още по-древния хидроним от Троада, реката Ῥῆσος. Хидронимът е споменат от *Hom. II. XXII* 19 и *Hes. Theog.* 337, неоснователно не е включен от *Detschew*, 397 сред тракийските езикови остатъци (вж. Прил. III) и е съхранен в днешното име Рез-овска река или Рез-вая (бивша „царска

река“), по която върви границата между НР България и Турция в Странджа до Черно Море.

Рез спада към най-рано засвидетелствувания троянско-хелеспонтийски-егейски слой на тракийската именна система, т. е. към епохата до Троянската война. Идеята за Рез = цар се вписва естествено в епизода за „царския лов“ на Олинт, който загива в схватката с лъва, т. е. в ценностно изпитание, при инвестирана на потомък на владетел; епизодът е дял от епико-митологическата източносредиземноморска система.

Ῥόλυνθος е тракийски топоним (*Detschew*, 342—343), у и след *Her. VII 122* и *VIII 128* (срв. *Steph. Byz.* 491, 16—18); локализацията му е безспорна между Атон и Палене в Халкидика, където се нарежда сред разпространените по тамошните тракийски крайбрежия топоними със суфикс *-nthos*. Предполаганата от В. Бешевлиев по-късна поява на топонимите със суфикс *-nthos* (в: *Thracia Pontica I*) спрямо онези на суфикс *-ssos*, разпространени по западния бряг на Черно море и по малоазийския, надали ще се потвърди. *Soesbergen 22 ff* показва, че *-nth- = -nd-* в хето-лувийския ареал по типа: *Argiupanda*, *-anta* и подобни; той (*ibidem*, 34, п. 40), като цитира текста на *Con. 4* (по *Westermann 126,25*), смята Ῥόλυνθος *Ολυνθος (лично име Ῥολόνθιος) = *o-ro-ti-jo* в „линейно В“, пилоска табличка, произвел двата познати в класически гръцки етника Ῥόλυνθεύς и Ῥόλυνθεύς.

Имената на суфикс *-ni(h)* в Елада и Тракия са от трако-пеласгийската именна система, която е наложена след Троянската война, през XIII и XII в. пр. н. е., по времето на последователните таласократии на пеласги и траки (срв. A. I. F. o. I. *Les grandes périodes de l'histoire Thrace. — Actes du IIe Congrès International de Thraciologie*, t. I, Bucarest, 1980, 21—22), и възхожда към трако-хето-лувийските изоглоси. През втората половина на II хил. пр. н. е. разпространението обхваща части от Мала Азия и Пелопонес, егейското и пропонтийското крайбрежие.

VI (I 3). Фрагментът е извадка от шестия разказ на Конон. Не е преведен от В. Бешевлиев. Изворите му са *Her. I 171* и сл. и особено *Theop. 103* (= *FGrHist I 2B*, S. 558—559, 115 F 103 = *Проучвания, IV*, прил. I 13), чийто текст е приведен тук в прил. II 3 и също е извадка на Фотий (*Phot. Bibl. 176, p. 120a, 14, 1—17*) от дванадесетата книга на Теопримпвата „История на Филип“.

Анализът на сведенията е вече извършен в *Проучвания, IV*, № 103 (I 13), където Μοψος — Μοψουεστία-Μοψουεστις (*Detschew*, 539) се включват в именната система на трако-малоазийската етно-културна общност.

VII (I 4). Фрагментът е извадка от седмия разказ на Конон (не е преведен от В. Бешевлиев?).

Името Θάμιρις е тракийско (*Detschew*, 201—202, който не посочва текста?). Персонификацията Тамирис се вписва напълно в орфическата проблематика.

X (I 5). Фрагментът е извадка от десетия разказ на Конон (превод: *Извори*, 232—233).

Текстът е сложна контаминация, която е извършена в трако-пеласгийската среда на Халкидическия полуостров (срв. *Проучвания III*, ГСУ — ИФ 68, 1974, С., 1979, 17 за сведенията на *Thuc. IV 109, 4* и на *Her. I 57, 1* и *V 3, 2*) и е митографски обработена през александрийската епоха. В обработката са използвани:

а) *Hom. II. VI 130—140*, където се появява Δρύας, цар на едоните, баща на Ликург, който ще преследва кърмачките на Дионис и ще бъде осле-

пен от Зевс (или хвърлен от Дионис в каменен затвор, сиреч привързан към скала, по *Soph. Antig.* 955—965); други версии локализират Дриант-Гикург в Хелеспонта, което е допустимо като алтернатива в „орфическите“ генеалогии, но не дава основание на В. Бешевлиев в *Извори*, 235, бел. 9, да смята, че „ὁ τῆς Θρακίας χερρονήσου βασιλεύς“ от фрагмента на Конон сочи Галиполския полуостров, защото

б) *Hell.* 31 (вж. *Проучвания V*, I—IV, 5), където полуостровът, който „πρόκειται μὲν τῆς Εὐρώπης καλεῖται δὲ Παλλήνη“, свидетелствува, че земята на траките крусаи, съюзници на трояните, споменати от *Her.* VII 123, 124 и 127 (срв. *Проучвания*, VI, I 5), е в Халкидика; това се потвърждава от всички топоними = антропоними, каквито са

в) Παλλήνη, пропуснато от Дечев (вж. прил. III), Μενδηῖς (*Detschew*, 294), като производно на Μένδη, град на ситоните (изворите у *Detschew*, 293) или Βενδηῖς, Σίδων (*Detschew*, 441—442 с извори), „Όσσα, име на планина в Италия и в Тесалия и на град в Бисалтия (извори у *Detschew*, 346), и Μέρωψ, което е от трако-малоазийската именна система (срв. *Проучвания VI*, I 38 с прил. III и *Detschew*, 295 за Μερόπτη).

Първоначалната устна елинска версия възхожда към ранното настаняване по югозападното тракийско егейско крайбрежие, т. е. към VIII—VII в. пр. н. е., а окончателната александрийска редакция създава още едно „общо място“ в митографията на колонизацията: богинята спасява дъщеря си, за да я вземе ойкистът.

XII (I 6). Фрагментът е извадка от дванадесетия разказ на Конон. Не е преведен от В. Бешевлиев. Текстът е обработен митографски през александрийската епоха, но изворите му са йонийски, и по-точно Харон (срв. *Проучвания V*, I—V 1 и I—V 2) за бебриките. Александрийската редакция и тук създава „общо място“ в митографията на колонизацията: основателят на града властвува известно време с помощта на местния цар.

Тракийската трояно-дарданска генеалогия е красноречиво обвързана с тракийското племе бебрики от старата област на Πιτυεῖα, бъдещия Лампсак, а бебриките — с Βύζας, -υς, -ης, -ος, легендарния тракийски основател на Βυζάντιον (*Detschew*, 95 с извори, където обаче необяснимо се отхвърля четенето Βύζας, -ος у Конон в полза на Βύσωνς у далеч по-късния Steph. Bys. — вж. прил. II 4).

Според *Soesbergen*, 30, Βύζυς, -ης, -ος и Βύζας, -αντος е от PU — ZO = Buzo от „линейно В“—кнососка табличка, с което окончателно се отстранява грешката на Кречмер — името на основателя на Бизантион да се определя като илирийско (срв. *Soesbergen*, 31, п. 26). То се разполага в трако-целасгийската именна система.

XX (I 7). Фрагментът е извадка от двадесетия разказ на Конон (превод: *Извори*, 233). Текстът предава епизод от ранната колонизация на Халкидическия полуостров и е „общо място“ в стратегемите срещу траките, породени в двуезичната среда на полуострова и отразени в атическата литература. Бледи следи от контаминация с тракийски мотиви се забелязват във версията за хероизирането на овчаря, която вероятно пресъздава антроподемонизацията на загиналия, на принесения в жертва.

Превзетият град на бисалтите може да бъде Вρέα, атинска колония, основана в 446—445 г. пр. н. е. (подробности у А. л. Ф о л. Политическа история на траките. С., 1972, с. 104).

XXI (18). Фрагментът е извадка от двадесет и първия разказ на Конон (не е преведен от В. Бешевлиев). Текстът представлява контаминирана версия от:

а) *Hom. Od. V 125* и *Hes. Theog. 969* и други извори, където критянинът *Ίασιών* е поразен от гръм, изпратен от Зевс, заради съвкуплението му с Деметра, от което се ражда Плутон;

б) *Aesch. Agam. 112* и *Her. II 118*, където *Τευκρίς* = Трояда;

в) *Her. II 118, V 13* и *122*, където *тевкри* = трояни;

г) *Hom. Il. II 701*, където Дардания е в Трояда, или *Il. XVI 807*, където Дардан е троян, или *Hom. Il. XX 215* и *304*, където Дардан е основател на Дардания в Трояда (срв. *Plat. Hippias magnus 293* в; *Plut. Camillus 20*) или *Her. V 117, VII 43* и *Thuc. VIII 104*.

Версията на Конон не обработва *Hom. Il. VI 31, XII 336, XIII 91, XIII и 170* и други, където Тевкр е син на Теламон, брат на Аякс. Тя е идентична със Страбоновата (вж. прил. II 5), но без последното „... καὶ ἐδίδαξε τοὺς Τρῶας τὰ ἐν Σαποβράκῃ μυστήρια“, което е пълноценно сведение за трако-малоазийското религиозно мислене. Друга версия се съдържа у *Steph. Byz. 218, 10* по фрагмент на Мнасей от III — II в. пр. н. е.

Версията на Конон — Страбон отразява трако-критско (-египетски) духовни взаимодействия, съсредоточени в самотракийското светилище на Кабирите, т. е. в култа на итифалическият Хермес (вж. *Проучвания III, 22—23*) с цялата му разностранност. (За съжаление епиграфските паметници от самотракийското светилище са безнадеждно повредени.) Съвкуплението на Язон с Деметра е сигурно заложено в тракийския архетип на мита, още повече, че Дардан, другото лице на сина-любовник, успява в начинанието си, т. е. богинята-майка го покровителствува; наказанието на Зевс е късен мотив, прозвучал при ретрицизацията на мита.

Експедицията срещу тевкритите = трояни, извършена „с леки кораби“ (*σχεδιαίς*), е сполучлива и след овладяването на крайбрежието Дардан заема Тевкрида = Троя. Според датировката (у *A. F. o. l. Les grandes périodes, p. 21—23*) тези събития се разполагат през XII в. пр. н. е. и началото им съвпада с появата на керамиката от Троя VII б 2. Изправени сме пред единственото напълно сигурно двойно сведение за преселването на траки от Европа и Егея в Трояда. Както етнонимът на мизите, така и етнонимът на дарданите се появяват в Югоизточна Европа към I в. пр. н. е.: мизите — в коментара на *Strab. I 1, 10* към Омир, дарданите — в Илирия по Хераклит у *Athen. 333a* и в Горна Мизия според *Plut. Paul-Emil. 9; Anth. Pal. VI 115* (*Δάρδι* в Япигия — Дауния вж. у *Plin. NH III 104*).

Не съществуват никакви сериозни основания да се мисли за емиграционна вълна от Европейския континент към Мала Азия независимо от предположенията в езиковедската литература. Етнонимите са близки или еднакви в тракийската езикова среда в Северозападна Мала Азия, Балканския полуостров и някои острови към края на II хил. пр. н. е.

XXV (19). Фрагментът е извадка от двадесет и петия разказ на Конон (превод: *Извори, 233*). Текстът представлява контаминация от:

а) *Hom. Il. XIII 448* и *XIV 222*, където е началото на сборната персонафикация *Μίνως* на критското морско могъщество;

б) *Hom. Il. XVIII 592*, където се намира най-ранното споменаване на *Δαίδαλος*;

в) *Her. VII 170*, където в този подтекст се появяват *Ίάπυγες*, йон. *Ίήπυγες*:

г) *Her. VII 185, VIII 127* и сл. и *Thuc. II, 99, 3*, където Βοττιαῖοι (*Det-schew, 76—78*) влизат в етногеографията на Югозападна Тракия и (у Тукидид) се описва как Теменидската династия от Македония постепенно отвоюва земи, между които и Ботиея, „по името на ботиеите, днес съседи на халкидците“.

Версията на Конон е сходна с тази на *Strab. VI, 3, 2—6*, което показва обща александрийска редакция; у *Strab. VII, fr. 11* се появява и епонимът Βόττων като вожда на ботиеите при движението им от Крит към сетнешната македонска територия.

Сведенията образуват отново културно-религиозния кръг между Египет — Крит — Югозападна Тракия, силно изявен чрез персонификации и групи, които са носители на соларно-хтонични култове в трако-пеласгийската етнокултурна общност. Този кръг и сега обхваща Мала Азия (срв. *Steph. Byz. 174, 9*: Βοττιάειον, πόλις Φρυγίας; *Byz 424, 17*: Νίκαια, πόλις Βιθυνίας, Βοττιαίων ἄποικος. ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ἀγκώρη, εἴτα Ἀντιγόχεια“), но не като крайна област на миграции, а като съставен дял на общността. Към нея ясно се включва и югоизточният край на Апенинския полуостров не само чрез бягството на Дедал към Сицилия, а и чрез ботиеите от Крит, за които е съхранено у *Iust. VII 1, 3*: „populus Pelasgi, regio Bottia dicebatur“; сведението несъмнено произхожда от устната традиция, създадена в македонския царски двор и отразена у Помпей Трог. Тук е мястото да се напомнят преките паралели между Δαύνιον/Δαυνία/Δαῦνι в Южна Италия (Апулия) и топонимите като Δαύνιον τεῖχος и други в Пропонтида, систематизирани у *Detschew, 122*. Сицилия е крайна точка на разпръсването на критски мигранти след XV в. пр. н. е. (срв. Л. С. И л ъ и н с к а я. Дедал, Минос и Кокал. — ВДИ 3, 1979, 215—219).

XXXI (I 10). Фрагментът е извадка от тридесет и първия разказ на Конон (превод: *Извори, 233*). Текстът е контаминация от:

- а) *Aesch. Agam. 1144*,
- б) *Soph. Phil. 148*,
- в) *Aristoph. Lys. 563* и *Av. 102*,
- г) *Thuc. II 29, 2—3*,

които са най-ранните извори за известния мит. При александрийската редакция, възпроизведена от Конон подробно, Итис обаче не е запазен.

Появата на тракийските групи в Средна Елада е сигурна през втората половина на II хил. пр. н. е. Присъствието им е изявено военно и политически през XIII—XII в. пр. н. е., по време на тракийско-пеласгийската таласократия (вж. допълнението в прил. II, 6 за траките на Евмолп в Атика).

На стария въпрос, имат ли траките митология? — вече може да се отговаря: да; но, за да се открие, трябва деликатно да се отстрани елинската литературно-философска одежда. С други думи, да се види през и зад елинското понятийно мислене образното тракийско.

XXXII (I 11). Фрагментът е извадка от тридесет и втория разказ на Конон (превод: *Извори, 234*). Текстът представлява контаминация от:

а) *Hom. Il. XIV 321*, където Εὐρώπη е майка на Минос и Радамант, и *Hes. Theog. 357*, където тя е дъщеря на Океан;

б) йонийската и дорийската устна традиция за колонизирането на Флѐура, по-късната Παλλήνη, и за етнокултурната близост между траките, обитатели на Халкидическия полуостров, и трояните, която е представена от Хеланик (вж. *Проучвания V, I—V 5*), *Her. VII 123* и Ефор (вж. *Проучвания*

VI, I 5) за битката на Херакъл с гигантите в Палена, т. е. за битката на дорите с местното трако-пеласгийско население).

в) александрийската митографска обработка на мита за Кадмос, при която се появяват бисалтите (вж. друго по-горе под I 5).

Версията е обвързана с *Соп. X (I 5)* и очертава етно-културните отношения между Мала Азия — Египет и Югозападна Тракия. Тезата на Vlahov за тракийския произход на името на континента обаче е трудно защитима.

XLI (I 12). Фрагментът е извадка от четиридесет и първия разказ на Конон (не е преведен от В. Бешевлиев?). Текстът представлява контаминация от:

а) *Her. V 26, VII 42* и *Thuc. IV 52 и 75*, където Ἀντανδρὸς е локализиран в Трояда;

б) *Hom. II. II 862* и *XIII 792*, където Ἀσκάνιος се появява като име на двама трояни, а при александрийската митографска стематология — син на Еней;

в) *Hom. II. II 819*, където Αἰνεΐας е още цар на дарданите, син на Анхиз и на Афродита;

г) *Eur. Ion II* и сл., където Κρέουσα е дъщеря на Ерехтей;

д) александрийската версия за Ἄνιος, който не е митологически персонаж (срв. *Aesch. Pers. 256* сл. за ἄνιος = „който пречи, който дразни“).

е) йонийската полулегендарна устна традиция, която поставя Κῶζικος (изворите у *Detschew, 270—271*) в областта на долионите (срв. *Hec. у FGGrHist. I, 1 F 219* и *Проучвания VI, № 38 = 184 и № 19 = 161*); вж. прил. II 7;

ж) йонийската полулегендарна устна традиция за Δολιόνες (изворите у *Detschew, 147—148*), която започва с Δόλων у *Hom. II. X 314* (Долонията) и се поддържа от Хекатей у *Steph. Byz. 235, 8* (прил. II 9), Ефор у *Schol. Apoll. Rhod. I 1037* (който ги определя като пеласги от Тесалия и от Магнезия), *Strab. XII 4, 4* (прил. II 10), XII 8, 10 (прил. II 11), *Apoll. Bibl. I 116* (прил. 12) и от схолиаста към Аполоний Родоски (прил. II 7);

з) *Schol. Apoll. Rhod. I 976*, където Κλεΐτη е определена по Ефор като дъщеря на Меропс (прил. II 8), но за първи път тук е от „Περκωσίου τὸ γένος“ (по етника на Περκώτη, селище между Абидос и Лампсак, споменато първо у *Hom. II. II 835*, после у *Her. V 117* и т. н.);

м) александрийска преработка на епизода с Μέροψ, по която той е долионски цар, понеже владее областта до р. Риндакос, с устие в езерото Артиния, между Кизик и Киос (личното име е споменато у *Hom. II. II 831 и XI 329*; у *Eur. Hel. 382* е цар на Кос).

Версията на Конон въвежда общия етноним Πελασγίδες и при епизода за Антандрос и при този за Кизик; Кизик, син на Аполон, е изтласкан от еолите и със своите пеласги от Тесалия основава града, на който дава името си (на провлака между континента и полуостров Арктонесос, дн. Балкиз). Това преселване се датира — по Тукидитовата хронология — 60 години след Троянската война, когато беотите от Арне в Тесалия тръгват към Беотия и вътрешноплеменното разместване започва: крайбрежните (трако-?) пеласги се отправят към Мала Азия—Трояда, където попадат в родствената си етно-културна среда (по Хекатей—Ефор долионите са също пеласги); митът отразява сближаването чрез брака на Кизик с Клейта, дъщерята на (долионския) цар Меропс, който е и от перкосийски род. Събитията са към ±1215 г. пр. н. е. (*A. F o l, Les grandes périodes, 22—23*).

Този първи етап завършва при и с експедицията на Аргонавтите (прил. II 12), която слага началото на елинското настаняване през IX в. пр. н. е. Последните неелини на полуострова са тирените, чието име се загубва към IX—VIII в. пр. н. е. при карийската таласократия.

Кизик се превръща в милетска колония в ± 650 г. пр. н. е.

XLV (I 13). Фрагментът е извадка от четиридесет и петия разказ на Конон (превод: *Извори*, 234). Текстът е възможно най-пълна версия на мита за Орфей (*Detschew*, 345). Персонификацията Орфей се вписва напълно в орфическата проблематика.

П Р И Л О Ж Е Н И Е I

Φραγментите на Конон — старогръцки текст

(Редът, номерацията и правописът са по FGrHist. I 1, 26 = Phot. Bibl. 186)

1

I (S.190): ἀνεγνώσθη-ὢν (T I) (I) πρῶτον τὰ περὶ Μίδα καὶ Βριγῶν, ὅπως τὲ θησαν-
ρῶι περιτυχῶν ἀθρόον τε εἰς πλοῦτον ἦρθη καὶ Ὅρφῶς κατὰ Πιέρειαν τὸ ὄρος
ἀκροατῆς γενόμενος πολλαῖς τέχναις Βρυγῶν βασιλεύει. καὶ ὡς Σειληνὸς^x περὶ
τὸ Βρέμιον^{xx} ὄρος Μίδου βασιλεύοντος ὤφθη, ὅφ' ἔφι καὶ τὸ ἔθνος ὠικει πολυ-
ανθρωπότατον ὄν. καὶ ὡς ἦχθη τὸ ζῶον ἐξηλλαγμένον τὴν ιδέαν ὡς ἐν ἀνθρώ-
που φύσει. καὶ ὅπως αὐτῶι χρυσὸς ἐγίνετο καὶ τὰ εἰς τροφήν παρατιθέμενα ἀπαν-
τα· καὶ ὡς διὰ τοῦτο πείσας τὸ ὑπήκοον ἀπ' Εὐρώπης διαβῆναι τὸν Ἑλλήσπον-
τον ὑπὲρ Μυσίαν ὠίκησε, Φρύγας ἀντὶ Βριγῶν βραχὺ τι παραλλαγείσης τῆς
λέξεως μετονομασθέντας. Μίδας δὲ πολλοὺς ἔχων ἀπαγγέλλοντας αὐτῶι τὰ ὅσα
ἐλέγετό τε καὶ ἐπράττετο τοῖς ὑπηκόοις καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῶι ἀνεπιβουλεύτῳ
τὴν βασιλείαν ἔχων καὶ εἰς γῆρας ἔλθων μακρὰ ὄτα ἔχειν ἐλέχθη, καὶ κατ'
ὀλίγον ἢ φήμη ὄνου ὅτα τὰ μακρὰ μετεποίει, καὶ ἀπὸ τοῦ σκῶσαι τὴν ἀρχὴν ὁ
λόγος ἔργον εἶναι ἐπιστεύθη.

^x Σιληνὸς M ^{xx} Βρέμιον A βριμίου M Βέρμιον Westermann

2

IV (S. 192): Ὀλυνθος, ἡ τοίνυν δὲ διήγησις τὰ περὶ Ὀλύνθου τῆς πόλεως καὶ
Στρυμόνος τοῦ Θραικῶν βασιλεύσαντος ἀπαγγέλλει, οὗ καὶ ὁ πάλαι Ἱσιονεὺς
ποταμὸς ἐπώνυμος. καὶ ὅτι παῖδες αὐτῶι τρεῖς γεγόνασι, Βράγγας καὶ Ῥῆσος
καὶ Ὀλυνθος. καὶ Ῥῆσος μὲν ἐπὶ Τροίαν Πριάμῳ συστρατεύσας ἀναιρεῖται
χειρὶ Διομήδους· Ὀλυνθος δὲ λέοντι συστάς ἐκουσίως ἐν τινὶ κυνηγεσίῳ θνή-
σκει. καὶ Βράγγας ὁ ἀδελφὸς πολλὰ κατολοφυρόμενος τὴν συμφορὰν Ὀλυνθον
ὠϊπερ ἔτελεύτησε τόπῳ θάπτει· εἰς Σιθονίαν δὲ ἀφικόμενος πόλιν ἔκτισεν εὐδαί-
μονα καὶ μεγάλην, Ὀλυνθον αὐτὴν ἀπὸ τοῦ παιδὸς ὀνομάσας.

VI (S. 192): Μόψος. ἡ ἕκτη ὡς Μόψος ὁ Μαντοῦς καὶ Ἀπόλλωνος τῆς μητρὸς τελευτησάσης ἐκδέχεται κλῆρον τὸ ἐν Κλάρῳ Ἀπόλλωνος μαντεῖον. κατ' ἐκεῖνο δὲ καιροῦ ἀφικνεῖται Κάλχας εἰς Κολοφῶνα, ἐν ᾧ Μόψος ἔχων ἔχρα τὸ μαντεῖον, μετὰ Τροίας πλανώμενος ἄλωσιν ἤριζον οὖν ἐπὶ πολὺ ἀλλήλοισ· καὶ Ἀμφίμαχος ὁ Λυκίων βασιλεὺς λύει τὴν ἔριν· ἐπὶ πόλεμον γὰρ ἐξιόντα Μόψος μὲν ἐκώλυεν ἦτταν προαγγέλλων, Κάλχας δὲ ἐπέτρεπε νίκην σημαίνων· καὶ ἡττᾶται, καὶ Μόψος μὲν ἐπὶ μᾶλλον ἐτιμήθη, Κάλχας δ' αὐτὸν διεχρήσατο.

VII (S. 192—193): Θάμυρις. ἡ ζ' διηγείται ὡς Φιλάμμων παῖς Φιλωνίδος, ἡ γέγωνεν ἐξ Ἑωσφόρου καὶ Κλεοβοῖος ἐν Θορικῶι τῆς Ἀττικῆς, οὗτος ὁ Φιλάμμων ὑπερφυῆς τὸ κάλλος ἐγένετο. μία δὲ τῶν νυμφῶν ἐρᾷ τοῦ νεανίου, καὶ ἐγκύμων γίνεται. αἰδουμένη δ' ἀπαίρει Πελοποννήσου καὶ εἰς τὴν Ἀκτὴν παραγενομένη τίκτει κοῦρον Θάμυριν, ὃς ἠβήσας ἐπὶ τοσοῦτον ἦκε κιθαρωδός, ὡς καὶ βασιλέα σφῶν καίπερ ἐπηλύτην ὄντα Σκύθας ποιήσασθαι. ἐρίσας δὲ καὶ ταῖς Μούσαις ὑπὲρ ᾠδῆς καὶ ἄθλων τῶι νικήσαντι τεθέντων, ἐκείνῳ μὲν τοὺς Μουσῶν γάμους, ἐκείναις δὲ ὁ ἐλοιντο τῶν αὐτοῦ, ἐξεκόπη τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡττηθεῖς.

X (S. 193): Παλλήνη ἡ Κλῖνος. ἡ ι' δὲ ὡς Σίθων ὁ Ποσειδῶνος καὶ Ὅσσης, ὁ τῆς Θραικίας χερρονήσου βασιλεὺς, γεννᾷ θυγατέρα Παλλήνην ἐκ Μενδηίδος νύμφης· ἦν πολλῶν μνηστευομένων ἄθλον ἔκειτο τῶι μάχῃ κρατήσαντι Σίθωνος καὶ τὴν κόρην ἔχειν καὶ τὴν βασιλείαν. ἀναιρεῖται οὖν ὑπὲρ τοῦ γάμου διαθλῶν Μέροψ ὁ Ἀνθεμουσίας βασιλεὺς καὶ Περιφύτης ὁ Μυγδονίας. ἔπειτα Σίθων ὀρίζει μὴ πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλους διαμάχεσθαι τοὺς μνηστῆρας, καὶ τῶι νικήσαντι τὸ αὐτὸ ἄθλον εἶναι. διαγωνίζεται τοίνυν Δρύας καὶ Κλίτος, καὶ πίπτει Δρύας δόλῳ Παλλήνης. οὗ διαγνωσθέντος Σίθωνι ἔμελλε δίκην θάνατον Παλλήνην δίδόναι, εἰ μὴ Ἀφροδίτῃ νυκτὸς ἐπιφοιτήσασα πᾶσι τοῖς πολίταις τὴν κόρην ἤρπασε θανάτου. καὶ τελευτήσαντος τοῦ πατρὸς Παλλήνη καὶ Κλίτος τὴν βασιλείαν ἐκδέχονται, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἡ χώρα Παλλήνη ἐλαβεν ὄνομα.

XII (S. 194): Ἴλος. ἡ ιβ' τὰ περὶ Τρωῶς τοῦ Ἐριχθονίου τοῦ Δαρδάνου διαλαμβάνει, ὃς ἐβασίλευσε τῶν περὶ τὴν Ἴδην χωρίων, καὶ γεννᾷ ἐκ Καλλιροῆς τῆς Σκαμάνδρου Ἴλον, ἐξ οὗ τὸ Ἴλιον, καὶ Ἀσάρακον καὶ Γανυμήδην, ὃν ἤρπασε Ζεὺς. Ἀσάρακος δὲ σὺν τῶι πατρὶ Δαρδανίας ἐβασίλευσε, καὶ ἦν τοῦτο τῶν Τρωῶν βασιλεῖον. Ἴλος δέ, ὃς κτίζει τὸ Ἴλιον, κρατεῖ μάχῃ Βεβρύκων βασιλέως Βύζου ὄνομα, καὶ ἐπὶ μέγα τὸ Ἴλιον αἶρει.

XX (S. 196): Θέοκλος ἡ Χαλκιδῆς. ἡ κ' ὡς Θέοκλος ὁ Χαλκιδεύς αἰχμάλωτος ὑπὸ Βισαλτῶν γεγονώς (οἱ δὲ Βισάλται Θραικικὸν ἔθνος ἀντιπέρα Παλλήνης οἰκοῦντες) οὗτος Χαλκιδεῖς λάθρα μεταπεμψάμενος προδίδωσι Βισάλτας. καὶ αὐτοὶ πρῶτον μὲν τῷ αἰφνιδίῳ ἐτάραξαν Βισάλτας, εἶτα τειχῆρεις ποιήσαντες βουκόλου δόλῳ αἰχμαλώτου παρ' αὐτῶν γεγεννημένου αἱροῦσι τὴν πόλιν, ἐκδιώξαντες τοὺς Βισάλτας. τὸν δὲ προδότην βουκόλον παραβάντες τὰς συνθήκας κτείνουσι· καὶ μῆνις αὐτοῖς διὰ τοῦτο θεόθεν ἐνέσκηψε. καὶ κατὰ χρησμὸν τάφον περικαλλῇ χώσαντες τῷ βουκόλῳ καὶ ὡς ἦρωι θύοντες τοῦ κακοῦ ἀπηλλάγησαν.

XXI (S. 196): Δάρδανος. ἡ κα' Δάρδανος καὶ Ἰασίων παῖδες ἦσθιν Διὸς ἐξ Ἥλέκτρας τῆς Ἀτλαντίδος, καὶ ὠικουν Σαμοθράικην τὴν νῆσον. ἀλλ' ὁ μὲν Ἰασίων φάσμα Δήμητρος αἰσχῦναι βουλευθεὶς ἐκεραυνώθη· Δάρδανος δὲ ἐπὶ τὰδελεφῶι συγχυθεὶς εἰς τὴν ἀντιπέρα γῆν, ἐν ἣ καὶ πεδιάς πολλή καὶ τὸ ὄρος ἡ Ἰδη, σχεδία (πλοίων γὰρ χρήσις οὐδέπω ἦν) διαβαίνει. εἶχε δὲ τὸ κράτος τότε τῆς χώρας ὁ Σκαμάνδρου τοῦ ποταμοῦ καὶ νύμφης Τεῦκρος, ἐξ οὗ Τεῦκροί τε οἱ οἰκῆτορες καὶ Τευκρία ἡ γῆ· ὧι κατὰ λόγους συνελθὼν Δάρδανος λαμβάνει τὴν ἡμίσειαν, καὶ πόλιν ἐν ᾧ τῆς σχεδίας ἀπέβη κτίζει Δαρδανίαν. ὕστερον δὲ τελευτήσαντος Τεῦκρου ἡ πᾶσα τῆς χώρας εἰς αὐτὸν ἀρχὴ περιήλθεν.

XXV (S. 198): Ἰάπυγες ἡ Βοττιαῖοι. ἡ κε' ὡς Μίνως Διὸς καὶ Εὐρώπης, ὁ βασιλεύων Κρήτης, κατὰ ζήτησιν Δαιδάλου στόλῳ πλεύσας εἰς Σικανίαν (αὕτη δ' ἐστὶν ἡ νῦν Σικελία) ὑπὸ τῶν Κωκάλου θυγατέρων (ἐβασίλευσε δ' οὗτος Σικελῶν) ἀναιρεῖται. καὶ τὸ Κρητικὸν πολεμεῖ Σικελοῖς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ ἡττᾶται. καὶ ἐπανιόντες ὑπὸ χειμῶνος ἐξέπεσον εἰς Ἰάπυγας· καὶ αὐτόθι τότε ἰδρύσαντο ἀντὶ Κρητῶν γεγονότες Ἰάπυγες. (2) χρόνῳ δὲ ὕστερον μοῖρά τις κατὰ στάσιν ἐκπέσοντες τῆς χώρας χρησμὸν ἔλαβον, ἔνθα ἄν τις αὐτοῖς γῆν καὶ ὕδωρ ὀρέξηι, ἐνταῦθα οἰκίεσθαι. καὶ ὠικησαν τὴν Βοττιαίων· ἐκεῖ γὰρ παῖδες ἄρτων εἶδη καὶ ἄλλων ὧων παίζοντες ἀπὸ πηλοῦ [καὶ] πλάττοντες αἰτουμένοις ἐπέδωκαν αὐτοῖς ἀντὶ ἄρτων τοὺς πηλίνους ἄρτους. καὶ οἱ γὰρ τὸν χρησμὸν τετελέσθαι νομίσαντες ἡτήσαντο τὸν βασιλέα Μακεδόνων καὶ ἔλαβον οἰκεῖν τὴν Βοττιαίων. καὶ Βοττιαῖοι μὲν τρίτον γένος ἀπὸ Κρητῶν ἀμείψαντες μοῖρα νῦν εἰσι Μακεδόνων.

XXXI (S. 200): Πρόκνη. ἡ λα' ὡς Τηρεὺς, βασιλεὺς Θραϊκῶν τῶν περὶ Δαυλίαν καὶ τὴν ἄλλην Φωκίδα, ἄγεται Πρόκνην γυναῖκα τὴν Πανδίωνος βασιλεύοντος Ἀθηνῶν· καὶ ὡς ἐπεμάνη, καὶ ἐμίγη ἀκούσῃ Φιλομήλῃ τῇ ἀδελφῇ Πρόκνης, καὶ τέμνει τὴν αὐτῆς γλώτταν, δεδιώς τὸν ἐκ λόγαν θρίαμβον. ἡ δὲ πέπλον ὑφαίνουσα γράφει τὰ πάθη τοῖς νήμασι. (2) καὶ ἡ Πρόκνη μαθοῦσα καὶ ἀμυνομένη παρατίθῃσιν αὐτῷ δαίπνον τὰ αὐτοῦ γεννήματα. ὁ δὲ Τηρεὺς, μαθὼν τοῦ δαίπνου

τὸ μῦσος ὑπ' αὐτῆς Πρόκνης, ἐδίωκεν αὐτὴν τε καὶ τὴν ἀδελφὴν ὡς συνεργὸν
 ξίφει ἀνελεῖν. τὰς δὲ (ὁ) μῦθος λαβὼν ἐντεῦθεν Πρόκνην μὲν ἀηδόνα ποιεῖ, Φι-
 λομήλαν δὲ χελιδόνα· καὶ αἰδοῦσι διὰ παντὸς τὰς τότε συμφοράς. (3) ἀλλὰ καὶ
 ὁ Τηρεὺς εἰς ἔποπα μετέστη τῷ μύθῳ. καὶ οὐδ' ἐν ὀρνίσις αὐτοὺς φασὶ πεπαῦ-
 σθαι τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ἔποπες αἰεὶ ἀηδόνας καὶ χελιδόνας διώκουσιν.

11

XXXII (S. 200—201): Εὐρώπη· ἡ λβ· τὰ περὶ Εὐρώπης τῆς τοῦ Φοίνικος θυγα-
 τρὸς ἀφανοῦς γεγεννημένης· καὶ ὡς πέμψειε τοὺς υἱεῖς ὁ πατὴρ κατὰ ζήτησιν τῆς
 ἀδελφῆς, ὣν ἦν καὶ Κάδμος, μεθ' οὗ συναπαίρει καὶ Πρωτεύς ἐξ Αἰγύπτου τὴν
 Βουσίριδος δεδιῶς βασιλείαν. (2) καὶ ὡς μετὰ πολλὴν πλάνην μηδὲν εὐρόντες
 κατέσχον εἰς Παλλήνην· καὶ ὡς Πρωτεύς ξένια δοὺς Κλίται καὶ λαβὼν φιλίαν
 (βασιλεὺς δ' ἦν ὁ Κλίτος σῶφρων καὶ δίκαιος Σιθῶνων Θραικίου ἔθνους) ἄγεται
 [Πρωτεύς] γυναῖκα τὴν θυγατέρα Χρυσονόην. (3) καὶ Βισαλτῶν ἀπελαθέντων
 τῆς οἰκείας γῆς τῷ πρὸς αὐτοὺς πολέμῳ, ὃν ἐπολέμησε Κλίτος καὶ Πρωτεύς,
 βασιλεύει τῆς χώρας Πρωτεύς καὶ τίκτει παῖδας οὐχ ὁμοίους αὐτῷ, ἀλλ' ὁμοῦς
 καὶ παρανόμους, οὓς Ἑρακλῆς μισοπόνηρος ὢν ἀναίρει. καὶ αὐτοῖς μὲν ὁ πατὴρ
 χῶμα ἔχωσεν, Ἑρακλέα δὲ (ἦν γὰρ ἐναγής) καθήρε τοῦ φόνου.

12

XLI (S. 205—206): Πελασγίδες. ἡ μα· ὡς Ἄντανδρον ὠίκησαν Πελασγοί, ἀλλ' ὡς
 μὲν ἐνιοί φασι, δόντος αὐτοῖς Ἀσκανίου λῦτρον ἀντ' αὐτοῦ, ἐπεὶ ἐνέδραι συνε-
 λήφθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἀπολυθέντος· διὸ καὶ Ἄντανδρος, ὅτι ἀντὶ ἐνὸς ἀνδρὸς
 ἔλαβον πόλιν. ὁ δ' Ἀσκάnios υἱὸς μὲν ἦν Αἰνείου, μετὰ δὲ Τροίης ἄλῳσιν ἐβα-
 σίλευεν Ἰδης. (2) οἱ δὲ φασιν ἐντεῦθεν οἰκῆσαι Πελασγούς Ἄντανδρον· Ἀπόλ-
 λωνος καὶ Κρεοῦσης Ἄνιος γίνεται παῖς· τοῦ δὲ Ἄνδρος, ὃς μίαν οἰκήσας τῶν
 νήσων τὸ ὄνομα λείπει τῇ νήσῳ, κατὰ στάσιν δ' ἐκεῖθεν ἐκπέσων καὶ χωρίον
 ἰδὼν ὑπὸ τὴν Ἰδην παραπλήσιον Ἄνδρῳ, πολίξει τὸ χωρίον καὶ Ἄντανδρον
 πρὸς τὴν ὁμοιότητα ὀνομάζει. τὴν δ' Ἄνδρον ἔρημον οὖσαν λαὸς Πελασγῶν
 ἐσωικίσασατο. (3) καὶ ἡ Κύζικος δὲ Πελασγοὺς ἔσχεν οἰκήτορας· καὶ γὰρ Κύζικος
 ὁ Ἀπόλλωνος Πελασγῶν τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ βασιλεύων ὑπὸ Αἰολέων μετὰ Πε-
 λασγῶν ἐκπεσὼν τὴν χερρόνησον τῆς Ἀσίας πολίξει, δοὺς αὐτῇ καὶ τοῦνομα,
 καὶ ἠδξήθη ἐκ ταπεινῆς Κυζίκῳ εἰς μέγα ἡ ἀρχή, ἀφ' οὗ Κλείτην τὴν Μέροπος,
 ὃς τῶν περὶ Ῥυνδακὸν χωρίων ἐβασίλευε, γυναῖκα ἠγάγετο. (4) οἱ δὲ μετὰ Ἰάσωνος
 ἐπὶ τὸ δέρας ἰόντες κατίσχουσι πρὸς τὴν Κύζικον τῇ Ἀργοῖ· καὶ μαθόντες οἱ
 Πελασγοὶ Θεσσαλίδα τὴν ναῦν κατὰ μῆνιν τῆς ἐκβολῆς νυκτὸς ἐμάχοντο τῇ
 Ἀργοῖ. Κύζικον δὲ λῦσαι τὴν μάχην ἐπιστάντα ἄγνοῶν Ἰάσων κτείνει, πεσόντων
 καὶ ἄλλων Πελασγῶν. (5) καὶ ἡ μὲν Ἀργὼ ἔπλει ἐπὶ Κόλχους· οἱ δὲ τότε μὲν ὑπε-
 ρηχθέσθησαν ἐπὶ τῇ τοῦ Βασιλέως τελευτῇ καὶ τοῖς παρ' αὐτοῖς δυνατοῖς τὰ
 τῆς πόλεως ἐνεχείρισαν (οὐδὲ γὰρ ἦν παῖς Κυζίκῳ διάδοχος), ὕστερον δὲ ὑπὸ
 Τυρρηγῶν Κυζίκου μετανέστησαν, καὶ Τυρρηγοὶ τὴν χερρόνησον ἔσχον. (6)
 καὶ τούτους Μιλησίῳν μοῖρα μάχῃ νικήσαντες αὐτοὶ Κύζικον ὠίκησαν.

13

XLV (S. 207—208): Ὀρφεύς. ἡ με· ὡς Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης μιᾶς
 τῶν Μουσῶν ἐβασίλευε Μακεδόνων καὶ τῆς Ὀδρυσίδος, ἐπετήδευε δὲ μουσικὴν

καὶ μάλιστα κιθαρωδιάν·καὶ (φιλόμουσον γὰρ τὸ Θραικῶν καὶ Μακεδόνων γένος) ἤρεσκεν ἐν τούτοις διαφερόντως τῷ πλήθει. (2) κατέσχε δὲ δόξα ὥς εἰς Ἄιδου κατάβοι ἔρωτι τῆς γυναικὸς Εὐρυδίκης, καὶ ὥς τὸν Πλούτωνα καὶ τὴν Κόρην ὠίδαῖς γοητεύσας δῶρον λάβοι τὴν γυναῖκα·ἀλλ'οὐ γὰρ ὄνασθαι τῆς χάριτος ἀναβιωσκομένης, λαθόμενον τῶν περὶ αὐτῆς ἐντολῶν.(3) οὕτως δὲ θέλγειν καὶ κατακηλεῖν αὐτὸν ὠίδαῖς εἶναι σοφόν, ὥς καὶ θηρία καὶ οἰωνοὺς καὶ δὴ καὶ ξύλα καὶ λίθους συμπερινοσθεῖν ὑφ'ἡδονῆς. (4) τελευτᾷ δὲ διασπασαμένων αὐτὸν τῶν Θρακίων καὶ Μακεδόνων γυναικῶν, ὅτι οὐ μετεδίδου αὐταῖς τῶν ὀργίων, τάχα μὲν καὶ κατ'ἄλλας προφάσεις·φασὶ δ'οὖν αὐτὸν δυστυχήσαντα περὶ γυναῖκα πᾶν ἐχθῆραι τὸ γένος. ἐφοῖτα μὲν οὖν τακταῖς ἡμέραις ὥπλισμένων πλήθος Θραικῶν καὶ Μακεδόνων ἐν Λιβήθροις, εἰς οἶκημα συνερχόμενον μέγα τε καὶ πρὸς τελετὰς εὖ πεποιημένον·τότε δ'ὀργιάζειν εἰσίσαι, πρὸ τῶν πυλῶν ἀπετίθεσαν τὰ ὄπλα·ὁ αἱ γυναῖκες ἐπιτηρήσσαι καὶ τὰ ὄπλα ἄρπασάμεναι ὑπ' ὀργῆς τῆς διὰ τὴν ἀτιμίαν τοὺς τε προσπίπτοντας κατειργάσαντο καὶ τὸν Ὀρφέα κατὰ μέλη ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν σποράδην. (5) λοιμῶι δὲ τῆς χώρας, ὅτι μὴ ἀπηιτήθησαν δίκην αἱ γυναῖκες, κακουμένης δεόμενοι λωφῆσαι τὸ δεινὸν ἔλαβον χρησμόν, τὴν κεφαλὴν τὴν Ὀρφέως ἦν ἀνευρόντες θάψωσι, τυχεῖν ἀπαλλαγῆς. καὶ μόλις αὐτὴν περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μέλητος δι'ἀλιέως ἀνεῦρον ποταμοῦ, καὶ τότε αἶδουσαν καὶ μηδὲν παθοῦσαν ὑπὸ τῆς θαλάσσης, μηδέ τι ἄλλο τῶν ὅσα κῆρες ἀνθρώπιναι νεκρῶν αἵσχη φέρουσιν, ἀλλ'ἐπακμάζουσιν αὐτὴν καὶ ζωικῶι καὶ τότε αἵματι μετὰ πολὺν χρόνον ἐπανθοῦσαν. (6) λαβόντες οὖν ὑπὸ σήματι μεγάλῳ θάπτουσι, τέμενος αὐτῷ περιείρξαντες, ὃ τέως μὲν ἡρώιον ἦν, ὕστερον δ'ἐξενίκησεν ἱερὸν εἶναι. θυσίαις τε γὰρ καὶ ὅσοις ἄλλοις θεοὶ τιμῶνται γεραίρεται. ἔστι δὲ γυναιξὶ παντελῶς ἄβατον.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Откъси от антични автори към фрагментите

(по реда на въвеждането им в изложението)

1. *Thuc. II 99, 3*: ... ἐκ μὲν Πιερίας Πίερας, οἱ ὕστερον ὑπὸ τὸ Πάγγαιον πέραν Στρυμόνος ὤκησαν Φάγρητα καὶ ἄλλα χωρία (καὶ ἔτι καὶ νῦν κόλπος καλεῖται ἡ ὑπὸ τῷ Παγγαίῳ πρὸς θάλασσαν γῆ)...

2. *Her. VII 73*: ... οἱ δὲ Φρύγες, ὡς Μακεδόνες λέγουσι, ἐκαλέοντο Βρίγες χρόνον ὅσον Εὐρωπῆιοι ἐόντες σύνοικοι ἦσαν Μακεδόσι, μεταβάντες δὲ ἐς τὴν Ἀσίην ἅμα τῇ χῶρῃ καὶ τὸ οὖνομα μετέβαλον ἐς Φρύγας.

3. *FGrHist. I 2 B, S. 558—559 = 115 F 103 = Προучвания IV*,

Прил. I 13:

... (15) καὶ περὶ Μόψου τοῦ μάντεως* καὶ τῶν θυγατέρων Ῥόδης καὶ Μηλιάδος** (?) καὶ Παμφυλίας, ἐξ ὧν ἡ τε Μοψουεστίας καὶ ἡ ἐν Λυκίαι Ῥόδια καὶ ἡ Παμφυλία*** χῶρα τὰς ἐπωνυμίας ἔλαβον.

* Μαντοῦς V. WILLAMOVITZ ** Μιλυάδος HÜFFER ROSCH. LFX. II 26 30
*** Ῥοδία καὶ Μάλλος καὶ ἡ Παμφ. BOETHE BETHE GENETH
GOTTING 39 καὶ Μιλύαι καὶ HOFER

4. *Steph. Byz. 190, 15*: Βυσναῖοι, ἔθνος Βεβρύκων, ἀπὸ Βύσνου βασιλέως αὐτῶν ὑπὸ Ἰλίου φονευθέντος.

5. *Strab. VII fr. 50*: ... ὅτι τὴν Σαμοθράκην Ἰασίων καὶ Ἀάρδανος ἀδελφοὶ ὥκουν· κεραυνωθέντος δὲ Ἰασίωνος διὰ τὴν εἰς Δήμητρα ἁμαρτίαν, ὁ Ἀάρδανος ἀπάρας ἐκ Σαμοθράκης, ἐλθὼν ὥκησεν ἐν τῇ ὑπωρεία τῆς Ἰδης, τὴν πόλιν Δαρδανίαν καλέσας, καὶ ἐδίδαξε τοὺς Τρῶας τὰ ἐν Σαμοθράκῃ μυστήρια.

6. *Strab. VII 7, 1*: ... τὴν μὲν Ἀττικὴν οἱ μετὰ Εὐμόλπου Θρᾶκες ἔσχον, τῆς δὲ Φωκίδος τὴν Δαυλίδα Τηρεῦς.

7. *Schol. Apoll. Rhod. I 936*: Δολιόνες, ὧν ἐβασίλευε Κύζικος.

8. *Schol. Apoll. Rhod. I 976*: Κλείτη δὲ, θυγάτηρ Μέροπος, Περκωσίου τὸ γένος, μάντεως, ἥ Κύζικος ἔγημεν, ὥς ἱστορεῖ Δηίλοχος καὶ Ἑφορος.

9. *Steph. Byz. 235, 8*: Δολιόνες, οἱ τὴν Κύζικον οἰκοῦντες, οὓς Δολιέας εἶπεν Ἑκαταῖος.

10. *Strab. XII 4, 4*: ... διορίσαι δὲ τοὺς ὄρους χαλεπὸν τοὺς δὲ Βιθυνῶν καὶ Φρυγῶν καὶ Μυσῶν καὶ ἔτι Μυγδόνων τῶν περὶ Κύζικον καὶ Μυγδόνων καὶ Τρώων.

11. *Strab. XII 8, 10*: ... ὁ μὲν δὴ Ὀλυμπος τοιόσδε, περιρικεῖται δὲ πρὸς ἄρκτον μὲν ὑπὸ τῶν Βιθυνῶν καὶ Μυγδόνων καὶ Δολιόνων, τὸ δὲ λοιπὸν ἔχουσι Μυσοὶ καὶ Ἐπίκτητοι. Δολιόνας μὲν οὖν μάλιστα καλοῦσι τοὺς περὶ Κύζικον ἀπὸ Αἰσῆπου ἕως Ῥυνδάκου καὶ τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης.

12. *Apoll. Bibl. I 116*: ... ἀπὸ Λήμνου προσίσχουσι (SC. Οἱ Ἀργοναῦται) Δολίοσιν, ὧν ἐβασίλευε Κύζικος· οὗτος αὐτοὺς ὑπεδέξατο φιλοφρόνως. νυκτὸς δὲ ἀναχθέντες ἐντεῦθεν καὶ περιπεσόντες ἀντιπνοαῖς ἀγνοοῦντες πάλιν τοῖς Δολίοσι προσίσχουσιν. οἱ δὲ νομίζοντες Πελασγικὸν εἶναι στρατὸν (ἔτυχον γὰρ ἀπὸ Πελασγῶν συχεῶς πολεμούμενος) μάχην τῆς νυκτὸς συνάπτουσιν ἀγνοῦντες πρὸς ἀγνοοῦντας.

П Р И Л О Ж Е Н И Е I I I

Поправки и добавки към тракийските езикови остатъци по сведенията на Конон

Παλλήγη ON (I 5).

Accipio: thrac. nom.

Ῥῆσος, HN (I 2). *Detschew* 397: + Ῥῆσος (?).

Accipio: thrac. nom.

Φλέγρα ON (I II)

Accipio: thrac. nom.

срв. *Проучвания* V: I, IV 5.

Φρύγες EN, Φρυγία ON (I I). Accipio: thrac. nom. *Detschew*, 91—92:
Βρύγες=Φρύγες (?)